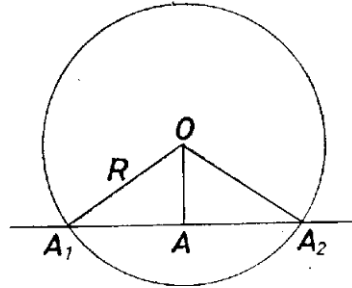

Jelöljük a gömb középpontját O -val, a mondott pontot P -vel, O -nak a három egyenesen való merőleges vetületét rendre A -val, B -vel, C -vel, a keresett négyzetösszeg negyedét N -nel. Jelöljük továbbá a gömbnek a PA egyenessel alkotott metszéspontjait A_1 -gyel, A_2 -vel, ekkor az A_1AO derékszögű háromszögben

$$\frac{1}{4}A_1A_2^2 = A_1A^2 = A_1O^2 - AO^2 = R^2 - AO^2,$$

ahol R a gömb sugara (1. ábra). A másik két húr hosszát hasonlóan számolva kapjuk, hogy

$$N = 3R^2 - (AO^2 + BO^2 + CO^2).$$

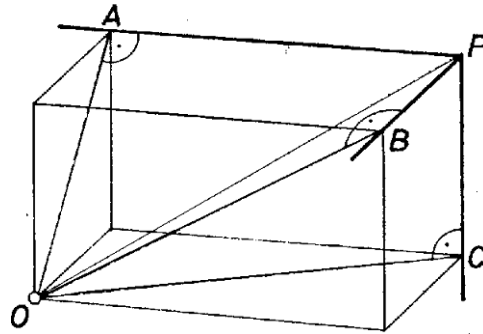

1. ábra

Az APO derékszögű háromszögben $AO^2 = PO^2 - AP^2$, a BPO , CPO derékszögű háromszögekben pedig $BO^2 = PO^2 - BP^2$, $CO^2 = PO^2 - CP^2$. Ezek alapján

$$N - 3R^2 - 3PO^2 + (AP^2 + BP^2 + CP^2) = 3R^2 - 2PO^2,$$

hiszen a P pontra támaszkodó, AP , BP , CP oldalú téglatestben PO testátló, így $PO^2 = AP^2 + BP^2 + CP^2$ (2. ábra). Mivel N legutolsó alakjában már csak a pont és a gömb adatai szerepelnek, a feladat állítását igazoltuk.

2. ábra

Megjegyzés. Mivel $N > 0$, ha P -ből húzhatók a gömbhöz páronként merőleges metsző egyenesek, akkor $R^2 > \frac{2}{3}PO^2$. Mivel ez éppen azt jelenti, hogy R nagyobb a PO testátlójú kocka lapátlójánál, a kapott feltétel elégséges is. Ha ugyanis $R^2 > \frac{2}{3}PO^2$, a PO testátlójú kocka P -vel szomszédos csúcsai a kocka bármely helyzetében a gömb belső pontjai, így a P -ből feléjük futó élek egyenesei valóban metszik a gömböt.